

γενάκι τό, κοιν. γενάτσι Μέγαρ. Πελοπν. (Κάμπος Λακων.) γενάτι Κῶς (Πυλ.) γεν-νάτσι Μεγίστ. γινάξ' Θεσσ. (Δομοκ. Τρίκερ.) Μακεδ. (Καταφύγ.) 'ενάκι Νάξ. ('Απόρανθ.) 'Εκ τοῦ οὐσ. γένη και τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκι. 'Ο τύπ. και παρά Σομ.

1) Τὸ μικρὸν γένειον κοιν.: 'Εκάθοτα ὁ γέρος 'ς τὸ σκαλοῦνι κ' ἐχάιδεε τὸ γενάκι του Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Παπποῦ μ', προυχτὲς ψόφ'σι μιὰ βιτουλίτσα μι τὸν γινάξ' σὰν κί σένα (ἐκ παραμυθ.) Θεσσ. (Τρίκερ.) — Μὲ τὰ μακριὰ τὰ μαλλιά πὸ τοῦ κατεβαίνανε ἔως τὸ σβέρκο, μὲ τὰ γκριζὰ γενάκια πὸ τοῦ πλαισιῶνανε τὸ μακρουλό του πρόσωπο Κ. Παρορ., Κόκκιν. τράγ., 119. "Ενας κύριος μὲ ἀσπρόμαντρα γενάκια ἦταν καθισμένος 'ς τὸ βάθος 'ς ἓνα ντιβάνι Γ. Ξενοπ., 'Η τιμὴ τοῦ ἀδελφ. 1, 119. || Φρ. 'Ο ἄγιο-Νικόλας τίναξε τὰ γενάτσα του (ἐχίονισε κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἀγίου Νικολάου) Πελοπν. (Κάμπος Λακων.) Τ' ἄσπρισε ὁ παπποῦς τὰ γενάτσα του (ἐχίονισε) Μέγαρ. || Παροιμ. 'Ο Χριστὸς εὐλόγησε βρῶτα τὰ 'ενάκια του (ἐκαστος ἐνδιαφέρεται πρῶτον διὰ τὸν ἑαυτὸν του και ἔπειτα διὰ τοὺς ἄλλους) Νάξ. ('Απόρανθ.) || Αἰνιγμ.: "Ενα μικρὸ μικρούτσικο | μὲ τὰ γενάκια κάτου (=τὸ κρόμμυον) Στερελλ. (Φτελ.) || Ἄσμ.

Κόψε τὰ γενάτσια του, παρβέρη, ἴσα με κάτω τῶν λ-λίω δὸ μουστάτι του νὰ μὴ γουπ-πάξ-ζη κάτω (παρβέρη=κουρέα, κουπ-πάξ-ζη=κλίνη, γέρνη) Κῶς (Πυλ.) 2) Τὸ φυτὸν ἀσφὸδελοσ ὁ στενόφυλλοσ (asphodelus tenuifolius) τῆς οἰκογ. τῶν Λειριειδῶν (Liliaceae) Αἴγιν. Συνών. ἀσφὸδελοσ 1.

Γεναράκι τό, ἀμάρτ. Γεναράτσι Θήρ. (Οἶα). 'Εκ τοῦ οὐσ. Γενάρης και τῆς παραγωγ. καταλ. -άκι. 'Ο μὴν 'Ιανουάριος: Ἄσμ. "Εβγα σὺ τὸ Γεναράτσι, | νὰ 'δω 'γὼ τὸ Φλεβαράτσι, νὰ κάμω νιοὺς και γέροδες νὰ κατοουροῦ δ' αὐλάτσι (κατὰ τὸν Φεβρουάριον τὸ ψῦχοσ εἶναι δριμύτερον ἢ κατὰ τὸν 'Ιανουάριον).

γεναράς ὁ, ἀμάρτ. γιναράς Εὐβ. (Στρόπον.) 'Εκ τοῦ οὐσ. γένη και τῆς παραγωγ. καταλ. -αράς. 1) 'Ο ἔχων μεγάλω γένειον. 2) 'Επὶ γυναικός, ἡ ἔχουσα παρά φύσιν τρίχωμα εἰς τὸ πρόσωπον: Πῆρι γ' ναῖκα μιὰ γιναροῦ.

Γενάρης ὁ, Γιανάριος Καππ. (Μισθ.) Γιανάρης Πελοπν. (Καρδαμ.) Γιανάρ'ς Θράκ. (Σηλυβρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Γιανάρη Τσακων. (Χαβουτσ.) Γενάριος 'Ιοσ Προπ. (Μαρμαρ.) Πελοπν. (Λάμπ.) Γενάρης κοιν. Γεν-νάρης Κάλυμν. Κίμωλ. Κύπρ. (Πεδουλ.) Κῶς Λειψ. Λέρ. Νίσυρ. Ρόδ. Τῆλ. Χίος (Πισπιλ. Πυργ.) Γενάρ'ς 'Ηπ. (Δρυμᾶδ.) Μύκ. Γενάρ'ς 'Αντίπαρ. Δαρδαν. Εὐβ. (Αἰδηψ.) 'Ηπ. (Ξηροβούν. Παραμυθ.) Θεσσ. (Γερακάρ.) Προπ. ('Αρτάκ.) Στερελλ. ('Αράχ. Δεσφ.) Γινάρης Μακεδ. (Νάουσ.) Γινάρ'ς κοιν. βορ. ἰδιωμ. Γενάρη Καλαβρ. (Βουνὶ Γαλλικ. Μπόβ. Ροχούδ. Χωρίο Ροχούδ.) Γεν-νάρη 'Απουλ. (Καλημ. Κοριλ. Μαρτ. Στερνατ. Τσολλῖν.) Γενάξη Τσακων. (Πραστ.) Κεν-νάρη 'Απουλ. (Καστριν.) Γιονάρ'ς Σκυρ. 'Ενάρης Νάξ. ('Απόρανθ.) 'Εν-νάρης Κάρπ. ('Ελυμπ.) Κάσ. Χάлк. 'Ιενάρης Νάξ. (Κινιδ.) 'Αγινάρ'ς Λῆμν. (Πλάκ.).

Τὸ Βυζαντ. οὐσ. Γενάρης. 'Η λ. παρετυμολογηθεῖσα πρὸς τὸ οὐσ. γέννα, διότι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον γεννοῦν τὰ αἰγοπρόβατα, παραδίδεται και ὑπὸ τὴν γραφὴν Γενάρης. Βλ. Σαχλ., Γραφαὶ και ἀφηγήσεις στ. 466 (ἐκδ. Wagner, σ. 95) ἀνὰ κάμνω πέτζες νὰ πουλῶ και ν' ἀγοράζω οἰνάρην, |

νὰ πίνω νὰ ζεσταίνωμαι τὸν μῆνα τὸν Γενάρην». Πβ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 1, 242. Διὰ τὴν ἐκ τοῦ Λατιν. *Januarius* ἐτυμολογίαν τῆς λ. βλ. Γ. Ψυχάρ., Ρωμαϊκ. γραμματ. 2, 274 Μ. Φιλήντ., Γραμματ. 153 Γλωσσογν. 2, 222.

1) 'Ο μὴν 'Ιανουάριος κοιν. και 'Απουλ. (Καστριν. Στερνατ.) Καλαβρ. (Μπόβ.) Καππ. (Μισθ.) Τσακων. (Πραστ. Χαβουτσ.): "Ηρθε-μπῆκε-πέρασε ὁ Γενάρης κοιν. Θὰ ζὲ πλιερώσου 'ς τὸ ἔβα τοῦ Γενάρη ('ς τὸ ἔβα=εἰς τὰς ἀρχὰς) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Θὰ ῥθη 'ς τὰ ἔβγα τ' Γινάρ' (εἰς τὸ τέλος τοῦ 'Ιανουαρίου 'Ηπ. (Πλατανοῦσ.) 'Ο 'Ενάρης κί ὁ Φλεβάρης εἶν' ἡ καρδιά του χειμῶνα Νάξ. ('Απόρανθ.) Πῶς νὰ ξεπολυθῶ μὲ τόσο κρύγιο τώρα τὸ Γενάρη; 'Ερεικ. Τοῦ Γινάρ' κί τοῦ Φλιβάρ' τ' μάζ' γι τὰ χουράφια γιὰ τ' ν' ἀν' ξιάτ' ῥ' σπουρὰ Στερελλ. (Φθιώτ. Φωκ.) Οἱ πουλλὲς οἱ δ' λειμὲς ἀρ' ῥ' νᾶν ἀπὸν Γιναριοῦ Στερελλ. (Αἰτωλ.) 'Ο Γενάρης κάνει μιὰ μέρα καλὴ γιὰ νὰ γεννήση ἡ πέροδικα (πρὸς δῆλωσιν τῶν 'Αλκυονίδων ἡμερῶν) Θήρ. (Οἶα). Τὸ Γεν-νάρη και τὸ Φλεβάρη καματεύομε Κίμωλ. Τ' ἀβέλια τὰ φ' τεύαμε τὸ Γενάριο μῆνα Προπ. (Μαρμαρ.) Τὴν ἐλιά τὴν ὀργώνουμε και τὴν κλαδεύομε Γενάρη μῆνα Πελοπν. (Μεγαλόπ.) "Εμαὶ κάμουντε ὄλε τὸ Γενάξη σάτσι (ἐκαματεύαμεν καθ' ὄλον τὸν 'Ιανουάριον φέτος) Πραστ. Καὶ 'ς τὴ Ναξὸ 'ς τίς εἰκοσιπέντε Γιναριοῦ, τοῦ ἀγίου Γοργόρ', παίζισκαν τζουροῦτ (και εἰς τὴν 'Αξὸν εἰς τὰς εἰκοσιπέντε 'Ιανουαρίου, τοῦ ἀγίου Γρηγορίου, ἐπαιζαν κονταρομαχίαν) Μισθ. Τὸ γ-Γεν-νάρη σπέρ-ρομε τὸ δ-διμηνίτη Μπόβ. Τὴ μ-πρωτινὴ τοῦ Γεν-ναριοῦ ἐρκεται ὁ πρεσβύτερο και βλογαίε τὰ σπίτια αὐτόθ. Κάθοδα 'ς τὴ γωνιὰ δάλα 'Αγουστο, σάματι λὲς και εἶναι Γενάρης Πελοπν. (Βερεστ.) || Φρ. Πρώτη Γεναριοῦ, | καρδιά τοῦ χειμωνιοῦ 'Ηπ. (Παραμυθ.) 'Ο Γεν-νάρης ἔν' τ' ἀφ-φάλλ-λιν τοῦ δειμῶνα Κύπρ. Δεκέβρης και Γενάρης καρδιά τοῦ χειμῶνα Πελοπν. (Λεῦκτρ. Μάν.) Τοῦ Γενάρη τὰ σκοτάδια (ἐπὶ πυκνοῦ σκότους) Πελοπν. (Πλάτσ.) Καὶ τὸ Γεν-νάρη μουρες (ἐπὶ ἀκαίρου ἐπιθυμίας) Πελοπν. 'Ο Γενάρης γένια βγάξει (διότι ἔχει δριμὺ ψῦχοσ) Πελοπν. ('Αρεόπ.) Κατ-θὶ τοῦ Γενάρη (ἐπὶ ἀσθενικοῦ παιδίου) Σύμ. 'Εγέλα-σεν γι ὁ Γεν-νάρης (ἐπὶ τῶν 'Αλκυονίδων ἡμερῶν μεταφ. ἐπὶ ἀνθρώπου, ἱλαρύνθη τὸ σκυθρωπὸν πρόσωπόν του) αὐτόθ. "Εκαμεν γι ὁ Γεν-νάρης ἤλιον (ὁμοίω τῇ προηγουμένῃ) αὐτόθ. 'Ο Δικέβρης κί ὁ Γενάρης κεφαλόμηνες (διότι εὐρίσκονται ὁ εἰς εἰς τὸ τέλος και ὁ ἄλλοσ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους και ἔχουν ἐκαστος τριάκοντα μίαν ἡμέρας) Πελοπν. (Λεῦκτρ.) Γινάρ'ς γαττουμῆνας (διότι κατὰ τὸν 'Ιανουάριον εὐρίσκονται εἰς ἔντονον γενετήσιον ὄργανισμὸν οἱ γάττοι) Θράκ. (Σουφλ.) Γαυριάζει σὰν τὸ γάττο τὸ Γενάρη (ἐπὶ τοῦ ἐρωτομανοῦς) Πελοπν. (Γορτυν.) || Γνωμ. 'Ο 'Ενάρης δὲ 'εννᾶ | μῆτ' ἀβγά μῆτε πουλλιά | μόνου χιόνια και νερά (διὰ τὸ ἐπικρατοῦν ψῦχοσ οὔτε αἱ δριμυτες γεννοῦν οὔτε ἡ ἐπάσεις τῶν ἀβγῶν εὐδοκιμεῖ) Νάξ. ('Απόρανθ.) 'Ο Κεν-νάρη πὸν κεν-νᾶ, | ἐκάν-νει χιόν-νια τῶν νερά ('Ο Γενάρης πὸν γεννᾶ κάμνει χιόνια και βροχὰς) Καστριν. 'Ο Γενάρης εἶναι ἀφαρος και ἀγαλοσ (διότι λόγω τοῦ χειμῶνος δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀλιεῖα και διότι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον γεννοῦν τὰ αἰγοπρόβατα και ἐπομένως δὲν ἀμέλγονται) Κρήτ. Γεν-νάρης γεν-νολογητής, | Φλεβάρης τυροκόμοσ (κατὰ τὸν 'Ιανουάριον γεννοῦν τὰ αἰγοπρόβατα, κατὰ δὲ τὸν Φεβρουάριον παρασκευάζουν οἱ ποιμένες τὸν τυρὸν) Ρόδ. Τοῦ Γενάρη τὸ ζενγάρι | διάβολοσ θε νὰ δὸ πάρη (ἡ κατὰ τὸν 'Ιανουάριον γινομένη σπορὰ δὲν εὐδοκιμεῖ) Ζάκ. Πβ. και Γεωπον. 3, 1, 7 (ἐκδ. Βακκῆ) «τῶ αὐτῶ μηνὶ ('Ιανουαρίω) σπείρειν οὐ χρῆ, διερά γὰρ και βαρεῖα οὔσα ἡ γῆ, ἀτμώδης γίνε-ται και ἔοικεν ἐρίοις ἐξαμμένοις κακῶς». Τὸ γνωμ. ἐν πα-

ραλλαγαῖς καὶ ἀλλαγ. Τὸ Γενάρη γένια σπέρνεις | καὶ θυμόκουρα θερίζεις (θυμόκουρα=χόρτα μὲ βελονοειδῆ φύλλα, συνών. τῶ προηγουμένῳ) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Τὸ Γενάρη οὔτε λαγὸς νὰ μὴ γατουρήσῃ ἔς τὰ σπαρμένα (ἢ κατὰ τὸν Ἰανουάριον βροχὴ εἶναι ἐπιβλαβὴς διὰ τὰ σιτηρά, διότι ἐπιγίγνεται παγετὸς καὶ τὰ καταστρέφει) Πελοπν. (Ἀρεόπ.) Ὁ Γενάξῃ ἔρι κικρέ. Μήτε ἄγὸ νὰ μὴν περάῃ τάσου (κικρέ=πικρὸς, ἄγὸ=λαγός, τάσου=μέσα· κατὰ τὸν Ἰανουάριον, ὅτε βλαστάνει ὁ σῖτος, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ διέλευσις οὐδὲ λαγοῦ εἰς τὰ χωράφια) Πραστ. Τὸ γνωμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἀλλαγ. Τὸ χιόνι τὸ Γενάρη εἶναι κοπρία τσαι τὸ Μάρτη εἶναι φωτία (ἢ πτώσις χιόνος κατὰ τὸν Ἰανουάριον εὐνοεῖ τὰ σιτηρά, ἐνῶ κατὰ τὸν Μάρτιον καταστρέφει αὐτὰ) Πελοπν. (Κάμπος Λακων.) Γενάρη μῆνα κλάδευε, | φεγάρι μὴ γζετάζης (ὁ Ἰανουάριος θεωρεῖται ὁ καταλληλότερος μὴν διὰ τὸ κλάδευμα) Πελοπν. (Λεῦκτρ. Πλάτσ. Οἶτυλ.) Τὸ γνωμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἀλλαγ. Γενάρη τσαι Φλεβάρη φύτευε καταβολάδες Πελοπν. (Σαηδόν.) Χιόνισ', ἔβρεξ' ὁ Γενάρης; | "Ὀλ' οἱ μύλοι μας θ' ἀλέθουν (αἱ τοιαῦται καιρικαὶ συνθῆκαι εὐνοοῦν τὰ σιτηρά) Μῆλ. Καλὴ βαδκειὰ τὸν Ἄουστον τσαι γέν-να τὸν Γεν-νάρην (βαδκειὰ=βατειὰ, ὄχεια· ἐπὶ τοῦ γινομένου εἰς τὸν ἀρμόζοντα χρόνον) Κύπρ. Τὸ γνωμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἀλλαγ. Τὸν Γεν-νάρη γόψε κλήμα | καὶ τὸν Ἄουστον σταφύλ-λαῖ (κάθε ἐργασία εἰς τὸν κατάλληλον χρόνον) Ρόδ. Κόττα, πίττα τὸ Γενάρη | καὶ παπὶ τὸν Ἀλωνάρη (ἢ βρώσις ἐκάστου πράγματος πρέπει νὰ γίνεται τὸν κατάλληλον χρόνον) Πελοπν. (Γέρμ.) Τὸ γνωμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἀλλαγ. Ὁ Γεν-νάρης γεν-νᾶ τξ' ἀπογεν-νᾶ (διὰ τὸ ἄστατον τοῦ καιροῦ κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον) Κύπρ. Ὁ ἥλιος τοῦ Γεν-νάρη τξαι τὰ λόγια τῆς πολιτιζῆς ἔν ἔχουν πίστιν (πολιτιζῆς=πόρνης· διὰ τὸ ἄστατον τοῦ καιροῦ κατὰ τὸν Ἰανουάριον καὶ τὸ ἄστατον τοῦ χαρακτῆρος τῆς πόρνης) αὐτόθ. Ἡ χήρα κι ὁ Γενάρης ὅ,τι θέλει κάνει (ἐπὶ τοῦ ἔχοντος ἐλευθερίαν εἰς τὰς πράξεις του) Πελοπν. (Λακων.)

Ὁ Γενάρης γένια βγάνει | καὶ μουστάκιμα ξεκολώνει τὰ μικρὰ παιδιὰ ζαρώνει, | γέρους τοὺς ἀναπαρώνει (ἀναπαρώνει=θανατώνει· ἐκ τοῦ ἰσχυροῦ ψυχὸς ὑφίσταται βλαπτικὴν ἐπίδρασιν τὸ σῶμα καὶ ἐνίοτε ἐπέρχεται καὶ ὁ θάνατος) Πελοπν. (Οἶτυλ.) Ὁ Γεν-νάρης κι ἄ γεν-νᾶ, | τοῦ καλοκαιριοῦ μηνᾶ (διότι βαίνομεν πρὸς τὴν ἄνοιξιν) Λειψ. Τὸ γνωμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἀλλαγ. Τοῦ Γεν-νάρη τὸ φεγγάριμ | παρὰ λιομ μέραμ μονιάζ-ζει (διὰ τὴν κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον λαμπρότητα τῆς σελήνης) Χίος (Πισπιλ.) Τὸ γνωμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἀλλαγ. || Ἄσμ.

Οἱ μέρες νὰ ἔναι τοῦ Μαγιοῦ κ' οἱ νύχτες τοῦ Γενάρη νὰ σὲ χορτάσω φίλημα, νὰ σὲ χορτάσω χάδι Πελοπν. (Ἀνώγ.)

Γεν-νάρη, γέν-να τοῦ Χριστοῦ καὶ φώτιση τοῦ κόσμου, Φλεβάρη, βλέβες μ' ἄν-νοιξε ἔς τίς βλέβες τῶβ βνάζιωμ Τῆλ. μου

Ἀρχιμηνιά κι ἀρχιχρονιά κι ἀρχὴ τοῦ Γεναρίου, πρῶτα γεννιέτι οὐ Χριστὸς κ' ὕστερ' ἄγιους Βασίλης Λῆμν. (Πλάκ.)

Φεγάριμ μου τοῦ Ἐν-ναριοῦ ἀπού'σαι καλοῦ φέγου, μῆλομ μου κατακότισνο, οἱ νέοι σὲ νδζηλεύου Κάρπαθ. (Ἐλυμπ.) Συνών. γαττόμηνας, καλαντάρης, μισοχειμῶνος. 2) Ὁ μελαγχολικὸς καὶ δύστροπος ἄνθρωπος Κεφαλλ. Κύπρ.: Φρ. Εἶναι ἕνας Γενάρης (ιδιότροπος ἄνθρωπος) Κεφαλλ. Ἐν' Γεν-νάρης (ἐπὶ ἀνθρώπου, εἶναι σκυθρωπὸς) Κύπρ. 3) Ὁ βοῦς ὁ κατὰ τὸν Ἰανουάριον μῆνα γεννηθεὶς Ἡράκλ. Ἡπ. (Κούρεντ. Πέρδικ.)

Ἡ λ. καὶ ὡς ὄν. Θῆρ. Σέριφ.

γεναρήσιος ἐπιθ. ἀμάρτ. γεναρήσος Ἡπ. (Πωγών.) γιναρήσους Μακεδ. (Δεσκάτ.).

Ἐκ τοῦ ὄν. Γενάρης καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ήσιος.

Ὁ ἔχων σχέσιν μὲ τὸν μῆνα Ἰανουάριον: Σπέρομε κριθάρι γεναρήσο. Παγών. Ἐβαλα μινιά κλουθσαριά κ' ἔβγαλα γιναρήσα π'λλούλια Δεσκάτ.

γεναριάτης ὁ, Κρήτ. ἔν-ναριάτης Κίμωλ.

Ἐκ τοῦ ὄν. Γενάρης καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιάτης.

Ὁ γεννηθεὶς ἢ γινόμενος κατὰ μῆνα Ἰανουάριον ἔνθ' ἄν.: Εἶναι ἔν-ναριάτης ὁ πετεινὸς Κίμωλ.

γεναριάτικα ἐπίρρ. Κέρκ. Πελοπν. (Γαργαλ.). — Σ. Δάφνης, Ν.Ἐστ. 25 (1939), 376 γεναργιάτικα Ἐρεικ. γεναρ'ιάτικα Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) γιναριάτ'κα Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἔναριάτικα Νάξ. (Ἀπύρανθ.).

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γεναριάτικος.

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον ἔνθ' ἄν.: Ἀνθίσανε οὖλες οἱ μυγδαλιᾶς γεναριάτικα κ' ἔροξε χιόνι καὶ τίς ξέρανε Γαργαλ. Γεναρ'ιάτικα δὲ δαξιδεῦει κἀνας μὲ τό παπόρι Κίτ. Μάν. Μωρὴ, μὰ ἔναριάτικα θὰ σηκωθῆς μέσ' ἔς τὴ γαρδιά τοῦ χειμῶνα νὰ πᾶς ἔς τὴν Ἀθήνα; Ἀπύρανθ. Γιναριάτ'κα δὲ βααίνου Αἰτωλ.— Καὶ νὰ πού τὴ δεύτερη χρονιά, γεναριάτικα, στολιστήκε μὲ τ' ἄνθια τῆς ἡ μυγδαλίτσα Σ.Δάφνης, ἔνθ' ἄν.

γεναριάτικος ἐπιθ. σύνθηθ. γεναρ'ιάτικος Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) γιναριάτ'κους Ἡπ. (Πλατανουῖς.) Θεσσ. (Τρίκ.) Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἔναριάτικος Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γιναριάτ'κους Σκῦρ.

Ἐκ τοῦ ὄν. Γενάρης καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιάτικος ἢ ἔκ τοῦ οὖσ. γεναριάτης καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικός.

Ὁ τοῦ Ἰανουαρίου, ὁ κατὰ Ἰανουάριον λαμβάνων ὑπαρξιν σύνθηθ.: Τὸ πῖο λαμπρὸ φεγγάρι εἶναι τὸ γεναριάτικο Ἀθῆν. Τὸ γεναριάτικο φεγάρι εἶναι σὰ μέρα Κρήτ. Γεναρ'ιάτικος ἥλιος (πολὺ λαμπρὸς) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Γεναριάτικη νύχτα (πολὺ σκοτεινὴ) Πελοπν. (Γεωργίτσ.) Κρῦο γεναριάτικο (δριμὺ ψῦχος) Πελοπν. (Κορινθ.) Ἐναριάτικο φεγάρι πὲς πῶς εἶναι. Λένε πῶς φέγει σὰ μέρα Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἐναριάτικο γρῦο ἔναι σήμερα αὐτόθ. Ἐναριάτικος καιρὸς αὐτόθ. Γιναριάτ'κον λιμόν' (πλήρες χυμοῦ κατὰ τὸν Ἰανουάριον) Σκῦρ. Γιναριάτ'κον ἀρνί, γι αὐτὸ εἶρι καλὸ Στερελλ. (Αἰτωλ.) Πρώιμα κατσίκια, γιναριάτ'κα Θεσσ. (Τρίκερ.) Κουνουπίδι γεναριάτικο Σῦρ. Γεναριάτικες βροχὲς - σπορὲς Λεξ. Δημητρ. || Φρ. Γιναριάτ'κα καλοκαιριάκια (αἱ Ἀλκυονίδες ἡμέραι) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Εἶναι σὰ γεναριάτικο λεμόνι (εἶναι ὑγιῆς, εὐρωστος) Ἴων. (Κρήν.) || Γνωμ. Γεναριάτικο φεγάρι παρ' ὀλίγο σὰν ἡμέρα (διότι εἶναι πολὺ λαμπρὸν) Πελοπν. (Ἀναβρ.) Γεναριάτικο φεγγάρι κλάδευε καὶ μέρα μὴν ξετάζης (κατὰ τὸν Ἰανουάριον, ὅτε εἶναι πρὸς πανσέληνον, ἐπιτρέπεται τὸ κλάδευμα) Ἀττικ. Γεναριάτικα πουλλιά, ἀγουστιάτικα ἀβγά (τὰ κατὰ τὸν Ἰανουάριον ἐκκολαπτόμενα ὀρνίθια τὸν προσεχῆ Αὐγουστον γεννοῦν) Πελοπν. (Δυρράχ.) Γεναριάτικα πουγιά, ἀγουστιάτικα ἀβγά (συνών. τῶ προηγουμένῳ) Σίφν. Γεναριάτικο πουλλί, καλοκαιρινὸ ἀβγὸ (συνών. τῶ προηγουμένῳ) Πελοπν. (Γαργαλ.) || Ποιήμ.

Ἐδῶ μιν ἄνοιξη καὶ τὸ χειμῶνα μᾶς φέρον' ἢ γεναριάτικη λιακάδα Μ. Τσιριμῶκ., Ἐκ. βαθ., 20.

Καὶ τῆς γεναριάτικης | τῆς μυγδαλιᾶς ἢ χάρη καὶ τ' ὄνειροσκέπασμα | πού ρίχνει τὸ φεγγάρι

